



کامبیز پورزری

حقوق دان

آقای رئیس جمهور از کم شدن یا همان قاجاق روزانه ۲۰ میلیون لیتر سوخت متعجب است. فقط این نیست. ارزش قاجاق کالا، به گزارش مرکز پژوهش های مجلس به ۳۲ میلیارد دلار رسیده است. قانون می گوید تمام اینها ممنوع و جرم است. وضع برنامه های اقتصادی و اجتماعی و قانون های آنها هم اصلا خوب نیست. سالهاست در بر همین پاشنه می چرخد. زمان مثل باد می گذرد و منابع و ثروت ملی به آب داده می شود. پس این همه قانون چیستند که چنین بی اثر و بی نتیجه اند. زنهار از این بیابان، وین راه بی نهایت. بیاید قانون را با نگاهی دیگر ببینیم. اغلب قانون ها انگشت اشاره به سمت روزگاران بهتر و زیباتر و آسوده تر دارند. قانون می گوید قرار است زندگی بهتر و آرام تر و آسوده تر نصیب مردم شود. قدرت خرید افزایش یابد. تورم و بی کاری کم شود، آدم ها کمتر از دزدی و قتل و غارت بترسند، محیط زیست پاکیزه باشد، آب و برق و گاز خانه ها و مغازه ها و کارخانه ها تامین باشد، کودکان به مدرسه بروند و بزرگترها به دانشگاه، کودک کار وجود نداشته باشد، صلح و آسایش و امنیت و عدالت برقرار باشد، صاحبان قدرت امانت دار مردم باشند و خیانت نکنند، بهداشت و دارو و درمان به آسانی و ارزانی برای همه فراهم باشد، تولید برق رونق باشد، فرهنگ و هنر شکوفد، به حق مردم تجاوز نشود و متجاوز به حقوق ملت طرد و تنبیه شود...

بیشتر قوانین روی کاغذ جامعه ای به همین زیبایی را به مردم نشان می دهند؛ جامعه ای که در آن زشتی یک استناست که کمتر به دید می آید.

قانون راوی قصه خوشبختی است

قاعده این است که وقتی روایت قانون را می شنویم، مثل هر قصه دیگری سرور و بهجت و امید در وجودمان رخنه کند و مثل قصه شب باشد که خوابمان را آرام می کند و صبحگاهان را شیرین و روشن. همین موضوع قانون را به رشته تسبیحی بدل می کند که همه را در کنار هم قرار می دهد تا در مسیری مشخص به سوی سعادت و بهروزی پیش بروند. اما این روایت وقتی شیرین است که قصه نویس، قصه اش را درست نوشته باشد و آنکه قصه گو آن را درست بخواند؛ وگرنه همه چیز برعکس می شود. چیزی که قرار بود امید و امنیت و آسایش بیافریند، ناامیدی و ناآرامی و وحشت می سازد. رشته تسبیح می گسلد و هرکس به سویی پرتاب می شود و به راهی می رود. هدفها کم می شوند.

قانون در ایران به چنین روزی افتاده است. درکش کاری ندارد، مگر اینکه نخواهند بدانند. قصه نویس قانون مجلس است و قصه گویش دولت و مجریان دیگر.

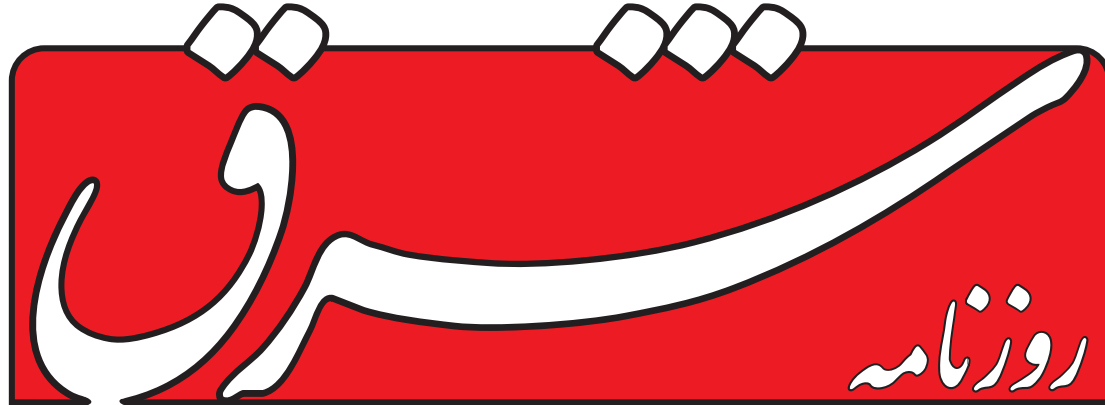
هیچیک از اهداف برنامه های توسعه و سند چشم انداز محقق نشده اند. همین اوضاع امروز شاهد زنده است. کشوری که بر دریای نفت و گاز خوابیده است، برای تامین برق خانه ها همه جا را تعطیل کرده است. اقتصاد به روزمرگی بخور و نمیر رسیده است. تورم و بی کاری بی مهار شده اند، اعتیاد و طلاق و انواع جرائم بحران ها و آسیب هایی با شیب نزدیک به عمودی در حال رشد هستند. قاجاق انواع کالاها بخش بزرگی از اقتصاد مملکت را بلعیده است. در قصه قانون قرار نبود اوضاع این طور بشود، ولی شد.

در سویی دیگر پول ها نقله می شوند، مثل قانون جوانی جمعیت.

قانون هایی هم هستند که برای مردمان بی گناه و عادی بیم و هراس می آفرینند. مثل قانون عفاف و حجاب

وقتی قانون می نویسند، گویی در دنیایی دیگر سیر می کنند. پای قانون گذار ما روی زمین نیست. اگر هم روی زمین بیاید، زمین را نمی شناسد و نمی داند که این زمین مناسب چه کشت و کاری است. بعضی قانون ها هم فقط برای منفعت شخصی و گروهی اند. نقل آن چاهن که گفت اگر برای شما آب ندارد، برای من نان دارد. در اجرا هم قانونی که خودش خراب است، در هزارتوی بسته و پنهانی که نه مسئولیت می پذیرد، نه اطلاعاتی منتشر می کند و همه چیز را پنهان می گذارد، مضمحل می شود. اجرای قانون در دستگاه های اجرائی دولتی و غیردولتی شبیه خواندن قصه از سوی کسی است که دو خط را می خواند و ۱۰ خط را نمی خواند و روح می زند و آخر قصه را هم آن طور که دوست دارد، عوض می کند. قانون و اجرای آن که باید امید بیاورد و امنیت و آسایش و هویت و همت مشترک، در وضع و در اجرا به خلاف آمد عادت، ناامیدی و ناآرامی می سازد و هویتها را نفی می کند و همت مشترک را می باشد از هم.

چهارشنبه ۲۸ آذر ۱۴۰۳
۱۶ جمادی الثانی ۱۴۴۶
۱۸ دسامبر ۲۰۲۴
سال بیست و یکم
شماره ۵۰۰۳
۲۰ هزار تومان
۱۲ صفحه



رهبرانقلاب اسلامی
در دیدار هزاران نفر از زنان و دختران:
حقوق زن و مرد
در خانواده یکسان است



در «شرق» امروز می خوانید: در حاشیه کتاب «شکسپیر: گفت و گوهایی با یان کات و هملت: یک کولاز»؛ بمباران متن کلاسیک • ۵ بازی و ۳ شکست؛ وضعیت پرسپولیس بحرانی است؟

برگزیده ها

گزارش میدانی «شرق» از آدم های نامرئی که طرح جمع آوری ماده ۱۶، کمر به حذف آنها از شهر بسته است

جایی در دل تاریکی

نگاهی به ادعای افتخار آمیز بودن عملکرد مالی شهرداری تهران و انتقادهای بیامون آن

کارنامه ای پرچالش

سخنگوی وزارت خارجه در تشریح تحولات منطقه و حضور مستشاری ایران در سوریه؛

مسئولانه از دمشق

برگشتیم

لحظه شماری برای پایان طلسمی آزاردهنده

این روزها همه از تراکتور حرف می زنند

گزارش «شرق» از سیاست احتمالی ترامپ در قبال ایران

گزینه جنگ یا مذاکره

نگاه

نگاهی به ۱۰ دانشگاه برتر جهان

دانشگاه و کشف حقیقت

یادداشتی از بیژن جهانگیری



در گفت و گوی محمد رضا پورنازیر پیرستان
با حجت الاسلام محمد علی ابطحی مطرح شد

رئیسانجامه ایرانی

این گزارش را در صفحه ۶ بخوانید. عکس: آرش لاجورد شرق

واکاوی علت عقب افتادگی از اهداف برنامه های توسعه ای و شکل گیری ناهنجار ناترازی های فعال در حوزه انرژی

زخم بوروکراسی

نسیم مسیبی: ایرادهای ساختاری در صنعت انرژی و به ویژه دخالت گسترده دولت ها در این صنعت سبب شده است که هم اکنون هم برق خانگی قطع شود، هم مازوت سوزانده شود و هم به دلیل هوای آلوده و کمبود انرژی مدارس و ادارات و حتی بخش هایی از خط تولید کارخانه ها تعطیل شود. آن هم در حالی که ایران براساس برنامه های توسعه ای بنا بود هاب انرژی منطقه شود. حسین عبده تریزی، اقتصاددان، در همایش ملی با عنوان «تاسیسات، گلوگاه ناترازی انرژی» که روز دوشنبه در محل سالن همایش های بین المللی صداوسیما برگزار شد، به صورت برخط به بررسی موضوع ناترازی انرژی در ایران پرداخت و راهکارهای خود را ارائه داد. او وابستگی شدید به بوروکراسی در

انتخابات سازمان نظام مهندسی ساختمان زیر ذره بین

برای همراهی در انتظار تغییر هستیم!

صفحه ۵

یادداشت

مدیریت بر بنزین، نمادی از شیوه حکمرانی

رئیس جمهور در جلسه با ریاست سازمان مدیریت و برنامه ریزی، بیان کرده است که ما تولیدکننده و توزیع کننده ایم؛ پس چگونه است که ۱۰ تا ۲۰ میلیون لیتر روزانه قاجاق می شود. پرسشی مهم است که البته نمی توان به سادگی از آن گذشت. حمل این میزان بنزین قاجاق با فرض کامیون هایی با مخزن بزرگ و ظرفیت ۴۴ هزار لیتر به بیش از ۲۵۰ کامیون برای خروج از مرز نیاز دارد. روشن است که این میزان ممکن نیست از پمپ بنزین ها گرفته شده باشد. پس، از مبدأ اصلی با هدف قاجاق بارگیری می شوند. البته ممکن است که شبکه بسیار قوی این کامیون ها را به مرز نرسانند، بلکه در یکی از مناطق مرزی تحویل داده تا از طریق لوله های بزرگ از زیر زمین به زیر دریا برده و برخی کشتی ها در دریا آن را تحویل بگیرند. همین طور احتمالات دیگری را نیز می توان در نظر گرفت. اگر بنا بر ادعای مقامات، هر لیتر بنزین وارداتی را ۶۰ هزار تومان در نظر بگیریم، در نتیجه تفاوت هر لیتر بنزین در داخل و وارداتی، حدود ۵۷ هزار تومان خواهد شد که روزانه هزارو صد میلیارد تومان و سالانه حدود ۴۰۲ همت خواهد شد. طبیعی است که بخشی از این درآمد، هزینه های ارسال بوده و سود خالص راتی نیست. با این پدیده چند نوع می توان برخورد کرد: یک تحلیل این است که قیمت گذاری دستوری منشا رانت است و باید قیمت گذاری دستوری برچیده شود. در نتیجه باید قیمت بنزین به سطح قیمت های جهانی رسانده شود تا این رانت از بین رود. گروهی بر این سیاست تاکید دارند اما نتایج تورمی، روانی و اجتماعی آن در شرایط کنونی به ما می گوید که اولاً این سیاست با توجه به پیامدهای آن، بازی با آتش است و ثانیاً برای تأثیرگذاری نیاز به یک بسته سیاستی جامع دارد که اعمال آن در شرایط کنونی ناممکن است. در نتیجه یک بازی تکرار شونده شبیه دولت دهم و دوازدهم را شاهد خواهیم بود. هر چند سالی یک بار، این موضوع



محمد رضایوسفی شیخ ریابط

اقتصاددان و استاد دانشگاه مفید

بر سر میز سیاست گذار قرار خواهد گرفت. اما می توان از زاویه دیگر نیز به این معضل نگاه کرد. به واقع قاجاق بنزین در این حجم گسترده و سیاست همدان سازی با قیمت های جهانی، نمی تواند مشکل اساسی حکمرانی را حل کند، زیرا قاجاق روزانه ۲۰ میلیون لیتر از مبادی تولید، متفاوت از دیگر انواع قاجاق های ناشی از قیمت گذاری است. این نوع قاجاق یک فساد سازمان یافته ناشی از فساد سیستماتیک است. آقای رئیس جمهور اولین کسی نیست که متوجه این حجم از قاجاق شده است اما پرسش این است که چرا تاکنون کسی برنامه ای برای مواجهه با آن نداشته است؟ چرا مجلس هیئت تخصصی برای بررسی این رانت بزرگ تعیین نکرده است. چرا با وجودی که وزارت نفت زیرمجموعه دولت است، هیچ دولتی به بررسی این موضوع نپرداخته است؟ این پرسش را باید آقای پزشکبان دنبال کنند و پاسخی قابل اعتنا به آن بدهند. یک شبکه بسیار قوی روزانه حداقل ۴۵۰ کامیون را به خدمت گرفته و آن را قاجاق می کند. به نظر می رسد که فهم مشکل، سخت نیست و فرضیه هایی را نیز می توان در اینجا مطرح کرد. جناب پزشکبان در سخنان خود، ذیل بحث قاجاق بنزین، بیان کردند که هنر نزد ایرانیان است و بس. در واقع ایرانی بودن را متهم کردند. این سخن نادرست و خودتقریبی، حداقل در اینجا جای ندارد، زیرا این امر ربطی به ایرانیان نداشته، بلکه باید آن را در شیوه حکمرانی جستجو کرد. شیوه ای که در هر جای عالم اگر اجرا شود، همین نتایج را به دنبال خواهد داشت. وقتی کار به جایی می رسد که یک نماینده مجلس به رئیس مجلس نامه نوشته که برخی از نمایندگان برای شوخی یا هر چیز دیگر، رأی نماینده دیگر را در غفلت او، تغییر می دهند و خواستار شیوه ای برای رای دادن شده که از رأی نمایندگان صیانت شود، باید گفت هنر نزد این شیوه حکمرانی است و بس.

کانون جهان ایرانی دانشگاه تهران با همکاری گروه تاریخ و باستان شناسی خانه اندیشمندان علوم انسانی و انتشارات کتاب شرق برگزار می کند:



معرفی و رونمایی از کتاب

تاریخ دیدمانی

با حضور:

علیرضا قاسم خان

کارگردان و تهیه کننده

محمد غفوری

پژوهشگر و دکتری تاریخ ایران اسلامی دانشگاه تهران

یاسر قزوینی حائری

عضو هیئت علمی گروه تاریخ دانشگاه تهران

پرستو رحیمی

کوششگر

داریوش رحمانیان (مؤلف کتاب)

عضو هیئت علمی گروه تاریخ دانشگاه تهران

دبیر نشست:

افسانه حنائی

دانشجوی کارشناسی ارشد تاریخ ایران باستان دانشگاه تهران

@jahaneirani_ut

iranianhht.ir

۰۲۱-۸۸۹۱۱۶۱۱

ihht.ir

iranianhht

زمان: دوشنبه ۳ دی ماه ۱۴۰۳ ساعت ۱۶ الی ۱۸

مکان: خیابان استاد نجات الهی (ویلا)، بوستان ورشو،

خانه اندیشمندان علوم انسانی، سالن خیام

سازمان آگهی های روزنامه شرق

۱۱۹ ۳۶ ۸۶۰